

TANSKAN KLUBITUESSA ON PALIKAT JÄRJESTYKSESSÄ

Teksti: Annamaija Saarela

Tanskassakin ehti moni klubi kuolla nälkään, ennen kuin siellä herättiin rakentamaan tukijärjestelmää rytmimusiikille. Nyt alueellinen klubituki toimii hyvin, mutta järjestelmä vaatii jatkuvaa uudistamista.

Ensivierailuni Tanskaan tapahtui vuonna 1979, jolloin olin 11-vuotias. Tuolloin Tanska näyttäytyi rentona, modernina ja kaikin puolin upeana maana varhaisteini-ikäiselle. Sitten olen käynyt siellä useasti, en vähiten siksi, että puolisoni on opiskellut musiikkia Odensessa. En ole voinut välttää vaikutelmalta, että Tanska on monessa suhteessa Skandinavian Karibia. Rennosta ja vapaamielisestä elämänsenteesta huolimatta – tai ehkäpä sen ansiosta – moni Suomessa hankalaksi tehty asia pyörii päihdepolitiikkaan ja kulttuurituesta energiantuotantoon on onnistuttu Tanskassa järjestämään erinomaisella tavalla.

Rytmimusiikki kärsijänä

Annetaan puheenvuoro **Jan Ole Traasdahlille**, joka työskentelee Statens Kunstrådin leivissä vanhempana konsulttina (senior consultant).

Tanskan klubitukimalli on Suomessakin esiin nostettu ja ihailtu tukimuoto, mutta miten se käytännössä toimii?

”Statens Kunstråd myöntää vuosittain klubitukea 31,6 miljoonaa kruunua (4,25

miljoonaa euroa). Tästä summasta puolet menee alueklubeille, joita on yhteensä 17 ympäri Tanskaa. Ne kattavat kaikki musiikin muodot klassista musiikkia lukuun ottamatta. Tukea myönnetään hakemusten perusteella neljän vuoden jaksoksi kerrallaan. Tuen saamisen edellytyksenä on paikallishallinnon sitoutuminen samansuuruiseen tukisummaan”, Traasdahl kertoo. ”Klubituki on sopimusperusteinen tukimuoto, jossa yhteistyösopimus laaditaan Statens Kunstrådin, paikallishallinnon ja klubin taiteellisen johdon kesken”, hän jatkaa. ”Tuen voi käyttää taiteilijoiden palkkaan, muihin palkkakuluihin tai markkinointiin, mutta ei vuokriin, tekniikkaan eikä kalusteisiin.”

Entä se toinen puoli?

”Toinen puoli klubituesta käytetään pienten yhdistysten ja klubien tukemiseen. Se kohdistuu suoraan taiteilijoiden palkkaamiseen ja on maksimissaan 50 % muusikkojen liiton minimipalkkiotasosta/muusikko.”

Onko tukitaso riittävä?

”Klubituki on säilynyt lähes samalla tasolla koko olemassaolonsa ajan eli vuodesta 2000 lähtien, joten sen korottaminen olisi jo aiheellista. Toisaalta valtio ei ole korot-

tamassa veroja: jos jotakin lisätään, se on joltakin toiselta pois. Olemme tilanneet tutkimuksen koko musiikin kentästä ja sen rahoitusjärjestelmien toimivuudesta. Tutkimus valmistuu ensi vuoden aikana, ja sen jälkeen mietimme, onko koko tukijärjestelmää syytä uudistaa”, Traasdahl kertoo. ”Kentältä kuuluu aika vahvoja äänenpainoja rytmimusiikin tuen lisäämisen puolesta. Kyse on lopulta rohkeudesta tehdä päätöksiä.”

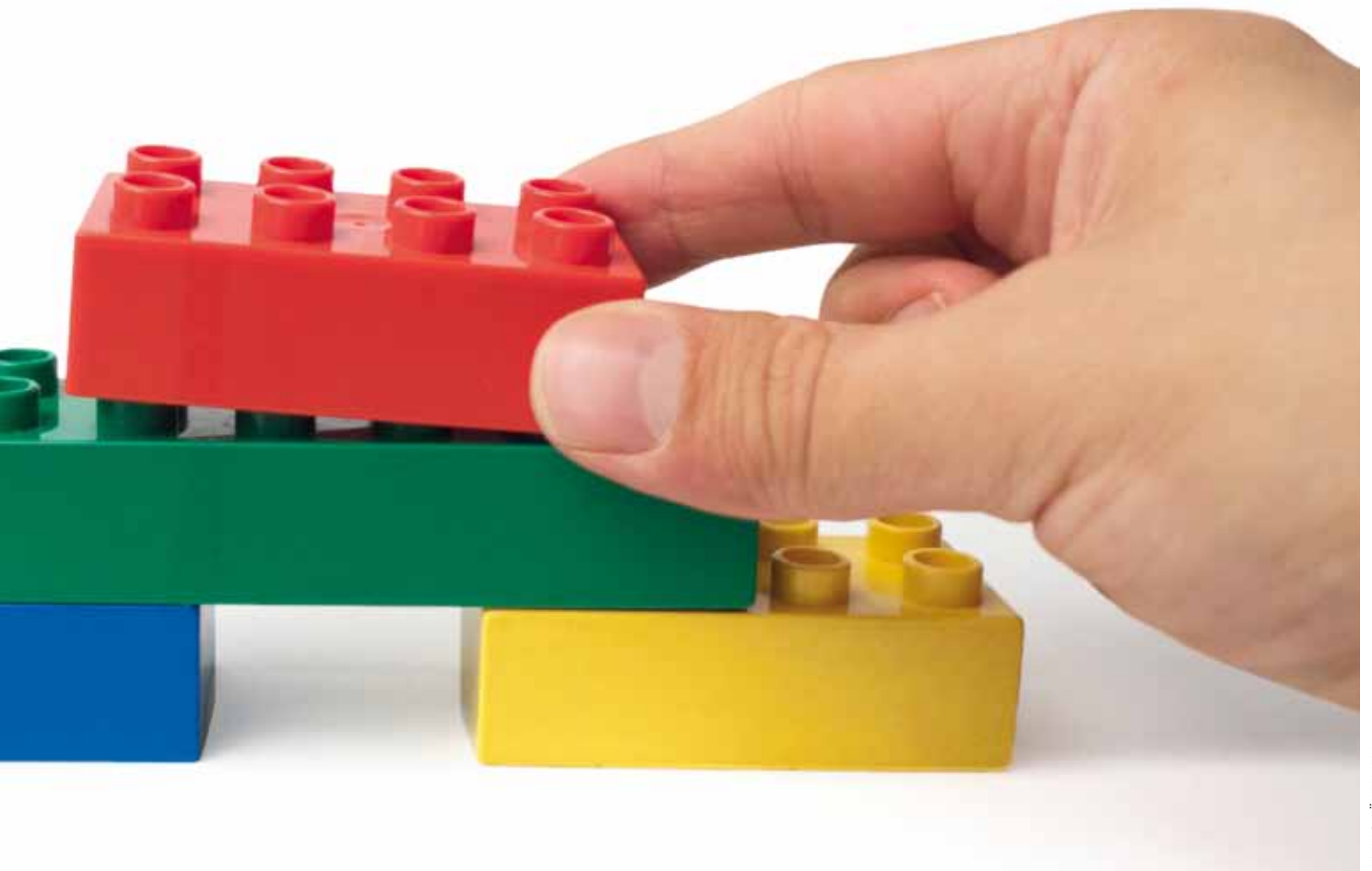
Miten tuki klassiselle ja rytmimusiikille tällä hetkellä jakautuu?

”Klassinen musiikki saa 72 % koko tuestamme (n. 90 miljoonaa euroa), rytmimusiikki 28 % (n. 34,6 milj. euroa). Koulutuspuolella suhdeluku on 58/42.”

Kultainen kolmio

Tanskan klubituki ei syntynyt itsestään. Vaikka koko ajatus lähtikin Kulturrådin aloitteesta 1990-luvun alussa, kun monta hyvää klubia oli päätyntä klubien hautausmaalle rahoituksen puuttuessa, tarvittiin aktiivisten kentän asiantuntijoiden usean vuoden työ ennen kuin ensimmäiset tuet voitiin jakaa.

KIMMO TÄHTINEN

Keskeisimmät tuen arkkitehdit olivat Copenhagen Jazz Housen taiteellinen johtaja **Lars Thorborg**, Tanskan muusikkojen liiton puheenjohtaja **Anders Laursen** ja muusikko-promoottori-poliitikko **Erik Moseholm**. Viimemainitun terveydentila ei sallinut tapaamista, mutta Thorborg ja Laursen kertoivat mieluummin lempilapsensa syntyvaiheista.

Anders Laursen, mistä saitte idean klubituen kehittämiseen?

”Klassinen musiikki sai paljon julkista tukea rytmimusiikkiin verrattuna. Useita klubeja kuoli 1980-luvun lopussa taloudellisista syistä. Tästä saimme ajatuksen kehittää Tanskaan alueklubijärjestelmän, jolla klubien tasoa ja musiikillista monimuotoisuutta voitaisiin kehittää. Painotimme alusta asti musiikin alueellista saatavuutta, sillä rytmimusiikkitoiminta erityisesti Kööpenhaminan ulkopuolella sekä marginaalisemmat musiikin muodot olivat vaikeuksissa. Painotimme ’kultaista kolmiota’ jonka muodostavat yleisö, taide ja rahoitus.”

Oletko tyytyväinen lapseesi?

”Tuki on osoittautunut erittäin toimivaksi, mutta toki negatiivisiakin puolia on. Joskus

alueklubistatuksen saaneet klubit käyttäytyvät kuin maailmanomistajat eivätkä välitä musiikista. Ongelmaksi saattaa muodostua myös *mainstream disease* eli se, että järjestäjä yrittää miellyttää poliittista enemmistöä. Tällöin taiteellinen laatu on vaarassa kärsiä. Sanoisin, että poliitikot kannattaa pitää käsivarren mitan päässä taiteellisista päätöksistä. Myös rahoitusjärjestelmän yleinen uudistamisprosessi on tärkeää. Mikään ei saa olla ikuista.”

Tilastot kuntoon

Lars Thorborg, mitä käytännön toimia vaadittiin ennen kuin klubituki näki päivänvalon?

”Klubituen kehittämisessä aloitteellinen osapuoli oli Statens Kulturråd, mikä helpotti lobbauksia, mutta silti tarvittiin kolmisen vuotta, ennen kuin tuesta tuli totta. Ongelma oli, että rytmimusiikin kentästä ei ollut saatavilla mitään numeraalista tietoa, sillä alaa ei ollut tilastoitu. Jotta tukea voi saada, numeroiden pitää olla kunnossa. Avainlukkujen hankkiminen oli minun tehtäväni, ja koska tein sitä varsinaisen toimeni ohessa,

se vei aikaa. Kun tilastot olivat kunnossa, teimme ehdotuksemme maaliskuussa 1998 (*Forslag til Spillestedslovgivning*). Koska julkaisun kannen väri on oranssi, annoimme sille nimen *Carrot Report* (porkkanaraportti). Klubituki astui sitten voimaan vuonna 2000. Teimme projektiamme hyvässä yhteistyössä klassisen musiikin toimijoiden kanssa, ja silloinen oopperanjohtaja kentän vaikutusvaltaisena hahmona oli paras lobbareimme. Vastustan vastakkainasettelua musiikinlajien välillä, sillä yhdessä olemme vahvempia.”

VAKA – Valtakunnallinen klubi- ja aluekiertuehanke käynnistyi Suomessa vuodenvaihteessa. Projektin päämääränä on kehittää musiikin alueellista tarjontaa ja musiikin vapaan kentän toimijoiden työllisyyttä sekä rahoitusta. VAKAa rahoittavat Euroopan sosiaalirahasto, Länsi-Suomen lääninhallitus ja opetusministeriö.